

**UCHWAŁA NR XXX/308/2021
RADY MIASTA I GMINY MARGONIN**

z dnia 16 września 2021 r.

**w sprawie przyjęcia „Miejsko – Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Margoninie na lata 2021 – 2031**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Miejsko – Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Margoninie na lata 2021 – 2031”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Margonin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Jerzy Staniewski

**Miejsko – Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Margoninie
na lata 2021 – 2031**

Spis treści:

Wprowadzenie	3
I Podstawy prawne i zgodność z innymi dokumentami.....	4
II Charakterystyka zjawiska przemocy.....	5
III Skala problemu przemocy na terenie gminy.....	12
IV Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Margonin funkcjonujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	19
V Założenia Programu.....	19
VI Cele i zadania Programu.....	20
VII Monitorowanie i sprawozdawczość.....	25
VIII Finansowanie Programu.....	25

Wprowadzenie

„Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą”

Art. 41 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załóżek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami, które winny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie, która ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna, swym członkom, gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, system norm i wartości. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy na terenie gminy Margonin przygotowanym na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny na przestrzeni lat 2016-2020 oraz na podstawie dostępnych raportów badań i analiz.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy na terenie gminy. Miejsko – Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przygotowano na lata 2021-2031. Wyznaczone w nim cele i kierunki działań mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom.

I Podstawy prawne i zgodność z innymi dokumentami

Miejsko – Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jego przygotowania stanowi realizację zapisów art.6 ust 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Na treść i realizację programu mają wpływ następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 534 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 r.
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 2105),
9. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 2066),
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny (Dz. U. z 2011 r. nr 81 poz. 448),

11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., nr 126, poz. 718),
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. z 2011 r., nr 209, poz. 1245),
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2019 r. poz. 2080).

II Charakterystyka zjawiska przemocy

Rodzina jest pierwszą podstawową grupą społeczną mającą największy wpływ na rozwój człowieka. To w niej kształtuje się osobowość i rozwija tożsamość. To w niej utrwalane są nasze postawy, adaptowane normy społeczne i moralne. Na ich podstawie wypracowywane są wzory zachowań i sposoby radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych. Rodzina, tak jak każda grupa społeczna tworzy własną historię i rządzi się własnymi wypracowanymi utrwalonymi wzorami zachowań, mechanizmami obronnymi, które nie zawsze wpływają na poprawność funkcjonowania jej członków zarówno wewnątrz rodziny, jak i w społeczeństwie. Prawidłowe relacje w rodzinie, oparte m.in. na wzajemnym szacunku, dbaniu o potrzeby, jak również emocjonalne przyjęcie procesu zmian nieustannie w nich zachodzących - to podstawa prawidłowego funkcjonowania i rozwoju wszystkich członków rodziny. Każda z sytuacji problemowych w rodzinie rozwiązywana jest z uwzględnieniem potrzeb i możliwości wszystkich osób, dając tym samym możliwość rozwoju, poczucia sprawstwa ale i bezpieczeństwa. Każdy członek rodziny spełnia swoją rolę. Istotną kwestię stanowi podział m.in. władzy, która w ręku opiekunów ma za zadanie zapewnić rozwój i bezpieczeństwo. Stąd pojęcie struktury w grupie społecznej jaką jest rodzina ma ogromne znaczenie. Elementy „struktury” czy „władzy” funkcjonują również w rodzinach mających charakter dysfunkcyjny. Do takich należą i te w których dochodzi do przemocy i to ona wpływa na relacje oraz funkcjonowanie poszczególnych jej członków. Przemoc definiowana jest poprzez różne dziedziny nauki, stąd często określana jest jako wieloaspektowa. Każdorazowo widziana jest jednak jako intencjonalne działanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Przemoc w rodzinie zwana również przemocą domową, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to: *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną,*

powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc ma kilka charakterystycznych cech:

- **jest intencjonalna** – stanowi zamierzone działanie (lub zaniechanie działania) ukierunkowane na drugiego człowieka. Ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
- **siły są nierówne** – we wzajemnej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą i przewagę tę wykorzystuje do osiągnięcia swojego celu. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Źródłem dysproporcji sił są zazwyczaj wiek, płeć, stan zdrowia oraz różne zależności, np. ekonomiczna czy relacja dziecko - rodzic. Owo wykorzystanie siły i władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny jest elementem najbardziej znaczącym w przemocy domowej,
- **narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje istniejącą lub stworzoną przez okoliczności asymetrię sił i władzy i narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do godności, szacunku czy nietykalności cielesnej,
- **powoduje cierpienie, ból i krzywdy moralne** – sprawca naraża życie i zdrowie ofiary na poważne szkody, w tym szkody przeżywane bardzo subiektywnie. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara traci zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną.

Rodzaj przemocy	Definicja przemocy	Formy przemocy	Skutki
Przemoc fizyczna	wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy itp	uszkodzenia ciała, urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia, choroby powstające w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczucie zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne.
Przemoc psychiczna	umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną lecz	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów,	Zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, poczucia

	mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych	pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb itp.	własnej wartości, godności, Osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu, wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, uzależnienie od prześladowcy, stały strach, ciągły lęk, utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, zaburzenia snu.
Przemoc seksualna	wymuszanie niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych form i praktyk seksualnych, krytyka zachowań seksualnych itp.	Obrażenia fizyczne, ból, cierpienie, obniżona samoocena i poczucia własnej wartości, utrata poczucia własnej atrakcyjności, godności, zaburzenia seksualne, uogólniona obawa przed przedstawicielami płci sprawcy przemocy.
Przemoc ekonomiczna	działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy	Ogół działań mających na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy; niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia itp.	Całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności, wartości, znalezienie się bez środków do życia.

Inną niż opisywane wyżej formy przemocy jest zaniedbanie. Stanowi ono ogół zachowań polegający na niezaspakajaniu potrzeb zarówno fizycznych jak i psychicznych, naruszenie obowiązku opieki względem zależnych osób bliskich. Zaniedbanie jest formą przemocy ekonomicznej i objawia się jako np.: nie przekazywanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: jak np. mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka itp. W konsekwencji powoduje stopniowe wycofywanie się osoby doświadczającej przemocy z wszelkiej aktywności.

Stosunkowo nową formą przemocy jest Cyberprzemoc (przemoc elektroniczna) – stosowana poprzez: prześladowania, zastraszania, nękanie, wyśmiewanie innych z wykorzystywaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

Wyżej wymienione formy niewłaściwego traktowania drugiego człowieka w zasadzie nie występują osobno. Przemocy fizycznej najczęściej towarzyszy przemoc psychiczna. Przemoc seksualna często współwystępuje z przemocą fizyczną i psychiczną.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest

złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania

przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencję w sytuacji przemocy w rodzinie. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie

się ona na nowo.

- **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny.

Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Poniższa tabela ukazuje fazy cyklu przemocy z opisem zachowania osoby stosującej przemoc oraz osoby doświadczającej przemocy:

Faza cyklu przemocy	Zachowania sprawcy	Zachowania ofiary
Narastania napięcia	Kumulacja negatywnych emocji. Postawa krytykująca.	Poczucie odpowiedzialności za samopoczucie sprawcy. Postawa unikająca.
Gwałtownej przemocy	Utrata kontroli nad swoim zachowaniem. Eksplozja agresji oraz jej wyładowanie w akcie przemocy.	Poczucie bezradności, wstydu, przerażenia, bezsilności, oszołomienia oraz winy
Miodowego miesiąca	Próba zrehabilitowania swojego zachowania przed ofiarą, oraz samym sobą.	Poczucie wyparcia z pamięci zaistniałej sytuacji i wiara w zmianę partnera, oraz incydentalność aktu przemocy.

Tabela nr 2 Cykle przemocy – charakterystyka zachowań

Wskazane wyżej fazy cyklu przemocy powtarzają się. Trwają niejednokrotnie przez wiele lat. Cechą charakterystyczną jest fakt, że przemoc w każdym z następnych cykli jest jeszcze gwałtowniejsza, przy czym zwykle skracają się fazy „miodowego miesiąca”, po pewnym czasie faza ta zupełnie znika i pozostają tylko dwie. Ważną informację stanowi fakt, że powtarzanie się wyżej

opisanych zachowań prowadzi do zmian osobowościowych i zaburzeń psychicznych czego przykładem jest m.in.:

- wyuczona bezradność charakteryzująca się m.in. biernością, bezradnością, pasywnością, czy brakiem poczucia sprawstwa,

- zjawisko „prania mózgu”, które odnosi się do utrwalania zmian ofiary w postrzeganiu siebie,

- efekt „psychologicznej pułapki” prowadzący do całkowitego dostosowania się do wymagań partnera.

Ofiarami przemocy niejednokrotnie są małoletnie dzieci. Proces socjalizacji w rodzinie dysfunkcyjnej przebiega według takich samych reguł jak w rodzinie, w której zachowane są prawidłowe wzorce. W młodym człowieku może się kształtować niewłaściwy obraz zachowań w sensie fizycznym oraz psychicznym. W procesie poznawczym, który jest ściśle związany z rozwojem fizycznym – dziecko przyjmuje wzorce zachowań swoich najbliższych. Konsekwencje funkcjonowania w opisywanym typie

rodziny niejednokrotnie mają wpływ na dorosłe życie. Stosowanie przemocy stanowi tzw. przekaz międzypokoleniowy. Opisane wyżej mechanizmy znacząco wiążą się z dużą rolą jaką odgrywają stereotypy i przekonania uwarunkowane kulturowo.

Mechanizmy przemocy:

- Syndrom wyuczonej bezradności - jest poddaniem się, zatrzymaniem działania, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało znaczenia dla zmiany sytuacji. Przejawia się w

biernym znoszeniu przez ofiarę zachowań krzywdzących, pomimo, że czasem ma ona świadomość, że zachowania te są bezprawne, naruszają prawa osobiste i normy społeczne. Ofiara ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.

- Zjawisko prania mózgu - to mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby osoba doświadczająca przemocy w rodzinie funkcjonowała zgodnie z życzeniem sprawcy. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się sprawcy. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosć kary i nagrody.

- Zespół stresu pourazowego PTSD (ang. posttraumatic stress disorder) - to zaburzenia lękowe występujące u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in.

zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

- Proces wiktylizacji - konsekwencją zespołu zaburzeń stresu pourazowego jest proces stawiania się ofiarą, który nazywany jest wiktylizacją. Jest to pokrzywdzenie, czyli doznanie krzywd i szkód w wyniku jakiegoś zdarzenia, a także działania prowadzące do tego, że dana osoba staje się ofiarą przemocy. Pokrzywdzenie takie obejmować może szkody materialne, krzywdy moralne, zmiany w psychice. Wiktylizacja pierwotna to proces stawiania się ofiarą w wyniku popełnienia przestępstwa, jego konsekwencją jest wyrządzenie przez sprawcę szkody ofierze. Doznanie szkody podlega zazwyczaj

subiektywnej ocenie, dlatego skutki wiktylizacji ofiara odczuwa indywidualnie. Wiktylizacja degradująco zmienia poczucie tożsamości. Osoba pokrzywdzona traci podstawowe poczucie bezpieczeństwa, zaufanie do siebie, zaczyna źle myśleć o sobie. Badania pokazują, że każda wiktylizacja może zwiększać podatność na ponowne stanie się ofiarą. Zwraca się uwagę na ryzyko wystąpienia wiktylizacji wtórnej, kiedy ofiara przestępstwa ponownie doznaje krzywdy i cierpienia wskutek niewłaściwych procedur procesowych. Chodzi np. o wielokrotne przesłuchiwanie ofiar przestępstw na tle seksualnym. W przypadku wiktylizacji wtórnej osoba pokrzywdzona oprócz pokrzywdzenia przestępstwem może doznać powtórnie krzywd przez reakcję społeczeństwa na jej pokrzywdzenie, jak niewiara w to, co pokrzywdzony mówi, pomniejszanie tragizmu i znaczenia raniących doświadczeń, jak również obwinianie pokrzywdzonego lub naznaczanie negatywnymi określeniami.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest świadomość, że:

- najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doświadczającej krzywdy i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna
- za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca
- zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doświadczającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia ofiarą przemocy w rodzinie.

U osób poddawanych długotrwałej przemocy można wyodrębnić pewien zespół cech charakterystycznych:

- niska samoocena
- bierne mechanizmy radzenia sobie
- wysoka zależność od partnerów
- niepokój i depresja
- izolacja społeczna

- zinternalizowane poczucie winy
- podporządkowanie się
- ambiwalentne poczucie lojalności – ofiara często chce zatrzymać przemoc, ale jednocześnie chce utrzymać relację ze sprawcą
- zniekształcone atrybucje – irracjonalne sposoby wyjaśnienia zachowań sprawcy
- nadużywanie alkoholu i narkotyków
- choroby związane ze stresem.

Pośród członków rodziny, w której dochodzi do przemocy charakterystyczne są postawy takie jak: dominacja i uległość. Każdorazowo, gdy spotykamy się ze zjawiskiem przemocy mamy do czynienia ze zjawiskiem zależnym od udziału człowieka, co oznacza, że jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą. Każdy człowiek ponosi odpowiedzialność za to co robi z pojawiającym się u niego uczuciem złości. Przyjmowanie postawy przepełnionej agresją oraz wyrażanie jej poprzez stosowanie przemocy ma niejednokrotnie swój początek w przekazie międzypokoleniowym. Nie należy jednak normy tej uogólniać.

Stosowanie przemocy wobec osób najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu kwalifikowanym z art. 207 ustawy Kodeksu postępowania karnego, który stanowi:

- § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- § 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.
- § 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub § 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Najczęściej podejmowanymi oddziaływaniami na rzecz pomocy ofiarom są: interwencja, udzielanie schronienia, informacja, edukacja, wsparcie emocjonalne, wsparcie psychologiczne, terapia, pomoc prawna, pomoc pedagogiczna, pomoc materialna. Procedura postępowania wobec problemu przemocy w rodzinie wiąże się ściśle z przepisami wskazanymi w Rozdziale I. Warto zaznaczyć, że w ramach procedury Niebieskie Karty Zespół Interdyscyplinarny, bądź grupa robocza na podstawie art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz na podstawie art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego zawiadamia prokuraturę lub policję o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu. Ustawa o

przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na podstawie art. 12a nadaje uprawnienie związane z procedurą

postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą. Decyzję tę podejmuje pracownik socjalny wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Kolejnym przykładem działań podejmowanych zgodnie z zasadą niesienia profesjonalnej pomocy jest systematyczny monitoring sytuacji w rodzinie. Dzięki temu możliwa jest weryfikacja, kontynuacja wsparcia oraz ciągła aktualizacja planu pomocy.

III Skala problemu przemocy na terenie miasta i gminy Margonin

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Ze względu na specyfikę zjawiska oszacowanie problemu nie jest zadaniem łatwym. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doświadczających przemocy, które w wielu przypadkach nie ujawniają problemu, a co za tym idzie nie składają zawiadomienia o przestępstwie. Dzieje się tak z różnych powodów m. in. Z obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwości skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, a także chęci ochrony sprawców, poczucia wstydu i obawy przed wykluczeniem społecznym. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie miasta i gminy Margonin została przeprowadzona na podstawie danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Margoninie.

Zespół Interdyscyplinarny w Margoninie został powołany w maju 2011 r. Od tego czasu gromadzi dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w oparciu o prowadzona procedurę Niebieskiej Karty. Wypełnienie przez uprawnione do tego podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W ciągu ostatnich pięciu lat liczba sporządzonych niebieskich Kart utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, z niewielkimi odchyleniami. W okresie ostatnich 5 lat najmniej Niebieskich Kart wpłynęło do zespołu w 2017 roku. Od tego roku można zauważyć niewielką tendencję wzrostową. Szczegółowe zestawienie przedstawia tabela nr 1.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba założonych	8	6	7	9	11

Niebieskich Kart					
------------------	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Liczba założonych Niebieskich Kart w poszczególnych sołectwach:

1. Rok 2016

Lp	Sołectwo	Liczba Niebieskich Kart
1.	Margonin - miasto	6
2.	Lipiniec	2
Razem:		8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

2. Rok 2017

Lp	Sołectwo	Liczba Niebieskich Kart
1.	Margonin - miasto	4
2.	Lipiny	1
3.	Zbyszewice	1
Razem:		6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

3. Rok 2018

Lp	Sołectwo	Liczba Niebieskich Kart
1.	Margonin - miasto	4
2.	Lipiny	2
3.	Lipiniec	1
Razem:		7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

4. Rok 2019

Lp	Sołectwo	Liczba Niebieskich Kart
1.	Margonin - miasto	2
2.	Radwanki	4
3.	Studźce - Adolfowo	1
4.	Zbyszewice	2
Razem:		9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

5. Rok 2020

Lp	Sołectwo	Liczba Niebieskich Kart
1.	Margonin - miasto	3
2.	Kowalewo	1
3.	Lipiniec	2
4.	Lipiny	1
5.	Zbyszewice	1
6.	Sypniewo	1
7.	Studźce - Adolfowo	1
8.	Próchnowo	1
Razem:		11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Zgodnie z § 2 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzory formularzy Niebieska Karta A wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta Część A przez przedstawicieli następujących podmiotów:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia.

W gminie Margonin Niebieskie Karty zakładane są przede wszystkim przez funkcjonariuszy Policji. Najczęściej dokonuje się to podczas przeprowadzanych interwencji domowych. Poniżej przedstawiono liczbę wszczętych procedur Niebieskie Karty przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów na przestrzeni lat 2016- 2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość Niebieskich Kart - ogółem:	8	6	7	9	11
z czego – wszczęcie procedury przez:					
- policję	8	5	7	9	9
- pomoc społeczną	0	0	0	0	0
- komisję rozwiązywania problemów alkoholowych	0	1	0	0	1

- oświatę	0	0	0	0	1
- ochronę zdrowia	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Do pracy z każdą rodziną dotkniętą przemocą Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę roboczą, w skład której wchodzi przedstawiciele wyżej wymienionych podmiotów/ instytucji. W tabeli ujęto dane dotyczące dane dotyczące liczby rodzin objętych pomocą w ramach procedury Niebieskie Karty w zestawieniu z liczbą posiedzeń grup roboczych.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba grup roboczych	14	15	18	16	17
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	11	8	11	12	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Kolejna tabela przedstawia udział podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w posiedzeniach grup roboczych w gminie Margonin

Instytucja:	2016	2017	2018	2019	2020
Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	14	15	17	15	17
Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	14	15	18	16	17
Komisariat Policji	6	7	6	5	10
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	1	5	1	0	0
Oświata	0	1	1	0	0
Straż Miejska	0	0	3	4	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest dysproporcja sił, dlatego najczęściej dotyka ona osoby słabsze. Zwykle są to kobiety, dzieci oraz osoby starsze lub niepełnosprawne. Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Margoninie wynika, iż na terenie gminy Margonin

osobami najczęściej doznającymi przemocy są kobiety, natomiast najczęściej stosującymi przemoc – mężczyźni. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób doznających przemocy oraz liczbę osób stosujących przemoc.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie:	11	8	22	28	11
- w tym kobiety	11	8	9	11	7
- w tym mężczyźni	0	0	1	1	0
- w tym dzieci	0	0	12	16	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Tabela z liczbą osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Kobiety	0	0	0	1	1
Mężczyźni	6	4	7	7	10
Nieletni	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Z analizy danych będących w posiadaniu zespołu wynika, że do przemocy najczęściej dochodzi pomiędzy małżonkami albo partnerami w związkach nieformalnych. Tabela przedstawia analizę zjawiska przemocy w odniesieniu do ról społecznych pełnionych przez poszczególnych członków rodziny.

Rok	Przemoc pomiędzy małżonkami lub partnerami w związkach	Przemoc stosowana przez dorosłe dzieci wobec rodziców	Przemoc stosowana przez rodziców/opiekunów małoletnich dzieci	Inne (spokrewnione i spowinowaczone)
2016	6	0	0	0
2017	3	1	0	0
2018	6	1	0	0
2019	6	1	0	1
2020	9	1	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Najczęściej w gminie Margonin do przemocy dochodzi między małżonkami. Z danych w posiadaniu których jest Zespół Interdyscyplinarny wynika, że często w rodzinach dotkniętych przemocą występuje problem alkoholowy. Należy jednak zaznaczyć, że związek pomiędzy nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy, nie ma charakteru przyczynowo – skutkowego, można mówić o ich współwystępowaniu. Przemoc fizyczna to zachowanie wyuczone, a nie wynik nadużywania substancji psychoaktywnej. Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnianych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Także wielu sprawców przemocy domowej krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mino, że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60 % pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno – ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwienie się różnych problemów może wywołać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy w rodzinie. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

Tabela przedstawia liczbę rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty w poszczególnych latach w porównaniu do liczby rodzin z problemem alkoholowym, który potwierdza, że alkohol sprzyja zachowaniom agresywnym i współtowarzyszy problemowi przemocy i jest główną przyczyną występowania przemocy w rodzinie w gminie Margonin.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	6	4	7	8	11
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	6	1	6	6	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Należy nadmienić, iż zjawisko przemocy w rodzinie wbrew panującym powszechnie opiniom nie występuje wyłącznie w rodzinach dysfunkcyjnych i korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Dotyka rodziny niezależnie od ich statusu społecznego czy sytuacji finansowej.

Z kolejnej tabeli wynika, iż liczba rodzin dotkniętych przemocą i jednocześnie korzystających z różnych form pomocy społecznej jest niewielka. Może mieć to związek między innymi z poprawą sytuacji finansowej rodzin na skutek wprowadzenia od 2016 r. świadczenia wychowawczego 500 +. Dla porównania w tabeli została przedstawiona pomoc przyznana rodzinom z powodu alkoholizmu.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych procedurą niebieskiej Karty	6	4	7	8	11
Przemoc w rodzinie – liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	2	2	1	0	0
Alkoholizm- liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	13	15	16	16	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

IV Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Margonin funkcjonujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Do podmiotów realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie należą:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Sąd Rejonowy,
- Prokuratura Rejonowa,
- Placówki oświatowe,
- Placówki służby zdrowia,
- Straż Miejska,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

V Założenia programu

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływanie wobec różnych grup odbiorców:

- **profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna** – obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie,

- **ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie** – obszar do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom dotkniętym przemocą,
- **oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie** – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc,
- **podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie** – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

VI Cele i zadania Programu

CEL GŁÓWNY

Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Margonin.

CELE SZCZEGÓŁOWE

I. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Zadanie 1

Diagnoza i analiza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Margonin.

Działania:

1. Analiza Niebieskich Kart wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Prowadzenie statystyk w zakresie przemocy w rodzinie przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi wynikającymi z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji,
- Sąd Rejonowy

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty,
- struktura rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty,
- liczba posiedzeń grup roboczych,
- dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie,

Zadanie 2

Udział w kampaniach społecznych mających na celu zmianę świadomości społecznej w postrzeganiu problemu przemocy.

Działania:

1. Zakup i rozpropagowanie plakatów, ulotek, broszur opisujących mechanizmy przemocy oraz promujących metody wychowawcze bez użycia przemocy.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba zakupionych i rozpropagowanych plakatów, ulotek, broszur

II Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Zadanie 1

Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Działania:

1. Poradnictwo socjalne, psychologiczne, pedagogiczne, medyczne, prawne.
2. Praca socjalna
3. Wsparcie materialne
4. Realizacja procedury Niebieskie Karty
5. Pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
6. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
7. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Komisarjat Policji

- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- placówki oświatowe,
 - placówki służby zdrowia

Wskaźniki:

- liczba osób objętych poradnictwem,
- liczba udzielonych porad,
- liczba osób objętych pomocą finansową,
- liczba osób objętych pracą socjalną,
- liczba osób korzystających z terapii,
- liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy,
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia,
- liczba dzieci odebranych z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

Zadanie 2

Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy.

Działania:

1. Aktualizacja informacji umieszczonych na stronie internetowej Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dla osób doświadczających przemocy, zawierających praktyczne wskazówki dotyczące możliwości uzyskania pomocy i wsparcia.
2. Umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Miasta i Gminy

Wskaźniki:

- liczba opracowanych/zaktualizowanych materiałów informacyjnych

III Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadanie 1

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Działania:

1. Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach procedury niebieskie karty
2. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Współpraca z powiatowym Centrum pomocy rodzinie w Chodzieży w zakresie realizacji Programu korekcyjno – edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w rodzinie – kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie.
4. Zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu do MGKRPA

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komisariat Policji
- Zespoły kuratorskiej Służby Sądowej
- placówki służby zdrowia w tym Poradnia Zdrowia Psychicznego

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych do Programu Korekcyjno- Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.
- liczba osób, które ukończyły Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie,
- liczba sporządzonych formularzy – Niebieska Karta Część D
- liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy
- liczba wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego skierowanych do MGKRPA

Zadanie 2

Izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doświadczających przemocy

Działania:

1. Zatrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie w związku z popełnieniem przestępstwa znęcania się nad rodziną.
2. Wydanie przez funkcjonariuszy policji nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie.

3. Stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, takich jak: dozór policji, zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą, zakaz zbliżania się do niej na ściśle określona odległość, zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą, zakaz zbliżania się do niej na odległość, nakaz opuszczania wspólnie zajmowanego lokalu, tymczasowe aresztowanie.

Realizatorzy:

- Prokuratura Rejonowa
- Komisariat Policji
- Sąd Rejonowy

Wskaźniki:

- liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa znęcania się,
- liczba zastosowanych przez prokuratora środków zapobiegawczych
- liczba zastosowanych przez funkcjonariuszy policji nakazów opuszczenia mieszkania oraz zakazów zbliżania się do osób pokrzywdzonych.

IV Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadanie 1

Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc

Działania:

1. Szkolenia resortowe
2. szkolenia interdyscyplinarne

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji

Wskaźniki:

- liczba szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie – dla służb danego resortu
- liczba szkoleń interdyscyplinarnych
- liczba osób biorących udział w szkoleniach

Zadanie 2

Doskonalenie strategii współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Organizowanie spotkań i prac Zespołu Interdyscyplinarnego
2. Wymiana informacji i doświadczeń między podmiotami realizującymi procedurę Niebieskie Karty
3. Doskonalenie interdyscyplinarnej formuły pracy.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
- placówki oświatowe
- placówki służby zdrowia
- Straż Miejska

Wskaźniki:

- liczba spotkań zespołu Interdyscyplinarnego
- liczba podmiotów współpracujących

VII Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na podstawie uzyskanych danych następuje sporządzanie sprawozdań z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII Finansowanie Programu

Źródłem finansowania zadań zawartych w Miejsko – Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2031 będą w szczególności środki własne gminy.

Zadania programu mogą być również finansowane z innych źródeł w ramach programów wspólnotowych Unii Europejskiej oraz dotacji konkursowych.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie, dlatego podjęcie powyższej uchwały jest zasadne.